

Секція
**«РОЗВИТОК ІНДУСТРІАЛЬНИХ ЦЕНТРІВ
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ»**
ГОЛОВА СЕКЦІЇ – д.е.н., професор В.Л. Дикань

УДК 330.341.424(477)

**ІНДУСТРІАЛЬНО-ЛОГІСТИЧНІ ЦЕНТРИ ЯК СУЧАСНА
МОДЕЛЬ ІННОВАЦІЙНОГО ВІДРОДЖЕННЯ ЕКОНОМІКИ
УКРАЇНИ**

**INDUSTRIAL AND LOGISTICS CENTERS AS A MODERN
MODEL OF INNOVATIVE REVIVAL OF UKRAINE'S ECONOMY**

докт. техн. наук С. В. Панченко

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D.Sc. (Tech.) S. V. Panchenko

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

На сьогодні економіка України знаходиться у вкрай складному стані. За роки незалежності економічний потенціал нашої держави невпинно скорочувався внаслідок деіндустріалізації та структурної деградації економіки. Низький рівень нагромадження основного капіталу і зношена інфраструктура та обладнання, низька технологічність й продуктивність праці, вимивання капіталу із продуктивного обігу, що супроводжувалися зростанням імпортозалежності країни та наростанням неефективної зайнятості, викликані у тому числі масовим відтоком висококваліфікованих кадрів за кордон, призвели до вичерпання можливостей для відновлення втраченого потенціалу держави і забезпечення сталого інноваційного зростання національної економіки.

Новим, небаченим за всю свою історію незалежності, «шоком» для української економіки, який завдав потужного удару по всіх ланках економічної системи нашої держави, стала військова агресія. Нещадному руйнуванню піддаються підприємства базових секторів економіки, скорочуються обсяги виробництва основних видів продукції, зокрема тієї, що становить основу експортного потенціалу України. Руйнується транспортно-логістична, соціальна, маркетингова та інженерна інфраструктура цілих регіонів. За розрахунками Національного банку, кожен тиждень воєнних дій «коштує» національній економіці понад 50 млрд грн [2], а за оцінками Міністерства економіки України, прямі збитки, завдані інфраструктурі України через війну, сягають щонайменше

120 млрд дол. США або майже 3,6 трлн грн (без урахування втрат економічного зростання) [3].

Наслідки війни будуть колосальними для української економіки, оскільки масштаби руйнувань і втрат вражаючі. Зокрема експерти Світового банку прогнозують, що ВВП України у 2022 році скоротиться на 45 %, а сценарна оцінка можливих економічних втрат України, здійснена фахівцями Інституту економіки та прогнозування НАН України, попередньо визначає втрати України від 22 до 46 % ВВП, у тому числі втрати промислового виробництва – близько 50 %, експортних надходжень – 48 %, капітальних інвестицій – 45 % [4].

Економіка України зіштовхнулася з великою кількістю викликів, серед яких до найактуальніших загроз у сфері економічної безпеки слід віднести: критичне скорочення промислового виробництва внаслідок припинення роботи та/або фізичного знищення промислових потужностей; утрата ключових сегментів на внутрішньому й зовнішньому ринках промислової продукції через зниження конкурентних позицій вітчизняних виробників унаслідок збільшення виробничих і логістичних витрат; примітивізація промислового виробництва внаслідок значного переважання в його структурі часток низькотехнологічної та сировинної продукції.

З огляду на ситуацію, що склалася, вже сьогодні має формуватися стратегія повоєнного економічного розвитку України, орієнтована на подолання катастрофічних наслідків неефективного господарювання на основі зміни економічної моделі і перетворення України в сучасну індустріальну державу. При цьому слід констатувати, що виняткові можливості інноваційного відродження економіки України забезпечує розширене відтворення інтегрованих потенціалів індустріального та логістичного розвитку, що реалізується при розбудові системи індустріально-логістичних центрів.

Під індустріально-логістичним центром слід розуміти інноваційно-активний комплекс, сформований на основі об'єднання інноваційноорієнтованих промислових і транспортно-логістичних підприємств, діяльність яких буде спрямована на створення конкурентоспроможної продукції, підтримання взаємозв'язку, обмін інформацією та формування каналів збуту продукції.

Індустріально-логістичні центри є новою перспективною формою консолідації інноваційних, організаційних, виробничих, інформаційних, технологічних, фінансових можливостей промислових і транспортних підприємств. Така форма інтеграції ґрунтується на використанні переваг маркетингу, логістики, загальної інформатизації процесів та дозволить підвищити виробничий, інтелектуальний та інноваційний потенціал вітчизняних підприємств [1].

При розбудові системи індустріально-логістичних центрів ключовою на нинішньому етапі має бути політика стимулювання структурних змін для

побудови технологічної економіки, зокрема, будівництва сучасної, цифрової промисловості. У результаті цієї політики мають з'явитися підприємства, які будуть переробляти місцеву сировину і випускати готову продукцію з високою доданою цінністю. Такі підприємства як галузеві центри технологій повинні мати секторальні майданчики для досліджень, проектування та надання необхідних знань для інноваційних, і в першу чергу «цифрових» технологій та «Індустрії 4.0». Створення таких центрів надасть робочі місця працездатному населенню і сформує попит на різні спеціальності робітничих професій, інженерів, технологів тощо.

Як форма інтеграції промислового та логістичного потенціалів індустріально-логістичні центри передбачають взаємодію промислових підприємств з об'єктами логістичної інфраструктури (складські господарства, термінальні та вантажні комплекси, підприємства логістичного сервісу тощо) та транспортними підприємствами. Головна мета такої інтеграції полягає в забезпеченні безперебійного процесу виробництва та збуту готової продукції за рахунок координації та синхронізації процесів обслуговування всього логістичного потоку на принципах «від дверей до дверей», «мінімальних витрат». Забезпечити дотримання даних принципів доцільно на основі впровадження інструментів цифрової логістики, зокрема «фізичного» Інтернету, заснованого на Інтернеті речей; автоматизації процесів доставки продукції до споживачів (технологія «останньої милі»); використання цифрових краудсорсингових платформ при реалізації товарів.

Поряд з вищевказаними перевагами функціонування індустріально-логістичних центрів, слід враховувати, що їх діяльність має особливе значення для оптимізації руху продукції промислового виробництва у міжнародних ланцюгах постачання, що забезпечить підвищення рівня її міжнародної конкурентоспроможності.

Таким чином, розбудова системи індустріально-логістичних центрів сприятиме посиленню інноваційної спрямованості вітчизняних підприємств, акумулюванню інноваційно-технологічного та виробничого потенціалів всіх його учасників, створенню нових умов для виробництва і реалізації високоякісної технологічної продукції, що врешті-решт забезпечить сталий інноваційний розвиток економіки України.

- [1] Дикань В.Л. Основи логістичної інтеграції при формуванні логістичних систем через утворення територіально-промислового кластера. *Українські залізниці*. 2014. № 9. С. 22-26
- [2] Дві дати повернення економіки до довоєнних показників: якщо війна закінчиться у вересні [Електронний ресурс]. URL: <https://dailyviv.com/news/ekonomika/dvi-daty-povernennya-ekonomiky-do-dovoiennykh-pokaznykiv-yakshcho-viina-zakinchytsya-u-veresni-99636> (дата звернення: 19.05.2022)
- [3] #ЦПД_аналізує: вплив російсько-української війни на економіку України [Електронний ресурс]. URL: <https://i-ua.tv/news/38351-tspdanalizuie-vplyv-rosiisko-ukrainskoi-viiny-na-ekonomiku-ukrainy> (дата звернення: 19.05.2022)
- [4] Після підрахунку втрат треба братися за розроблення стратегічного плану реконструкції країни [Електронний ресурс]. URL: <http://ief.org.ua/?p=12018> (дата звернення: 20.05.2022)